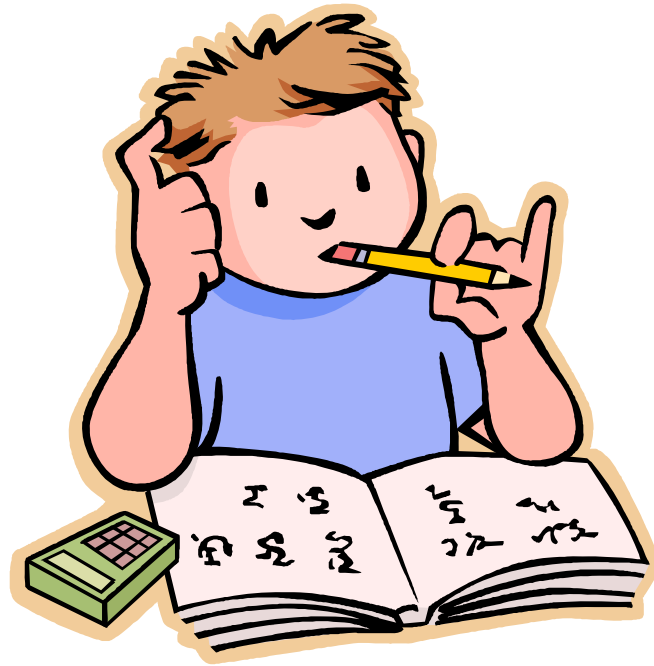

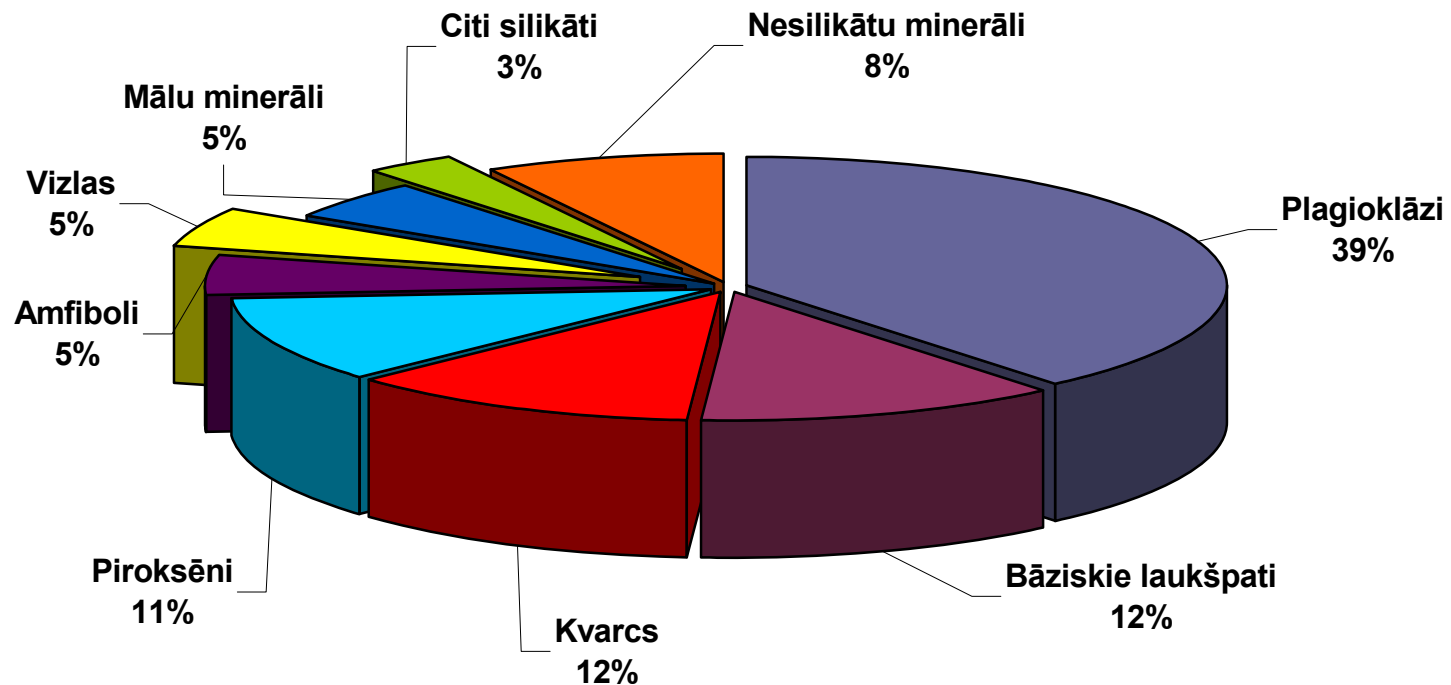
Minerālu noteikšana

V. Segliņš

Ko mēs mācīsimies?

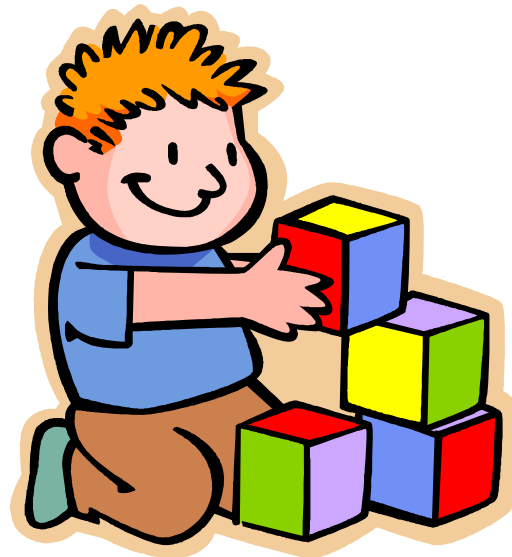
Minerālu izplatība Zemes garozā pēc to tilpuma

Minerālus nosaka pēc to īpašībām.

Tad tās savā starpā salīdzina,
novērtē un secina – kas tas ir par
minerālu.

Tas ir gandrīz kā LEGO klucīšu
kārtošana

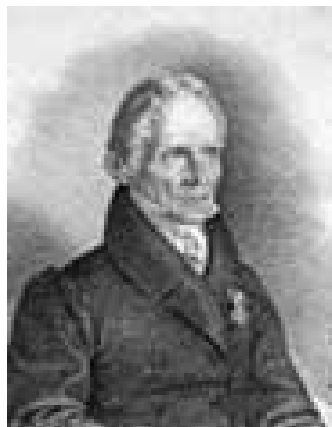

Minerālu galvenās īpašības

Minerālu cietība

Cietības skala

Frīdrihs
(Friedrich
1773.-1839.)

Moss
Mohs,

Cietība	Minerāls	Sadzīvē izmantojamo lietu ekvivalents
10	Dimants	Sintētiskais dimants
9	Korunds	Rubīns
8	Topāzs	Smilšpapīrs
7	Kvarcs	Tērauda nazis
6	Ortoklāzs/ laukšpats	Papīrnaža asmens
5	Apatīts	Stikls
4	Fluorīts	Dzelzs nazis
3	Kalcīts	Bronzas monēta
2	Ģipsis	Nags
1	Talks	Bērnu pulveris

Minerālu kristālu forma- agregātu forma

**Šķiedraina -
azbests**

**Adatveida -
natrolīts**

Minerālu kristālu forma- agregātu forma

Prizmatiski kristāli
- Melns turmalīns kvarcā

Gabalaina- ortoklāzs

Minerālu kristālu forma- agregātu forma

Izometriski –
ragmāņi, galenīts, limonīts un pirīts

Plākšņains –
muskovīts

Minerālu kristālu forma- agregātu forma

**Masīva –
magnetīts**

**Zemjains, zemjainas masas-
limonīts**

Skaldnība

Skaldnība

**Nav izteikts –
obsidiāns**

Skaldnība

**Izteikts vienā virzienā –
biotīts**

Skaldnība

**Divos virzienos –
ortoklāzs**

**Divos virzienos –
amfiboli (ragmānis)**

Skaldnība

**Trijos virzienos –
kalcīts**

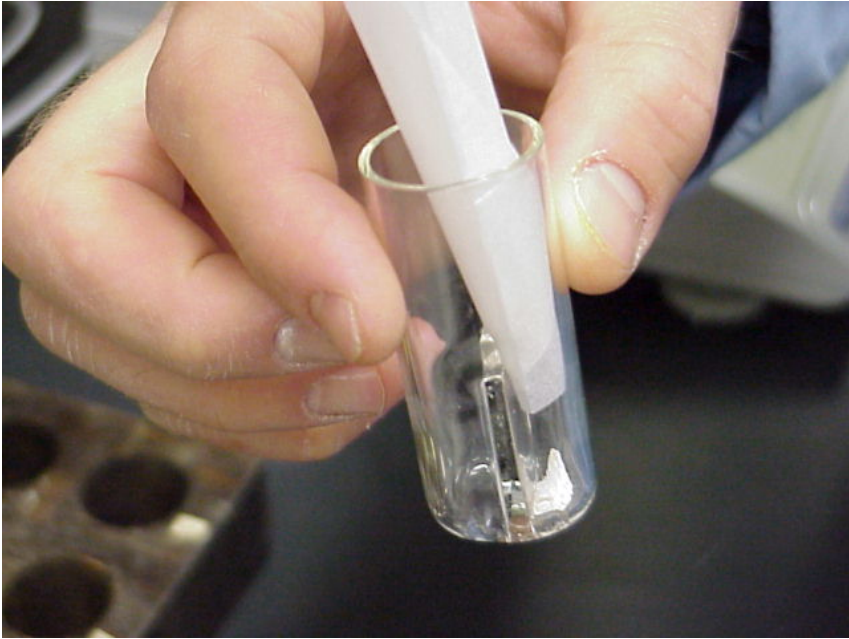
Blīvums (svars)

Darbību secība ir detalizēti aprakstīta:

<http://academic.brooklyn.cuny.edu/geology/grocha/mineral/density.html>

Reaģēt spēja ar sālsskābi

**Tikai neaizmirstiet
par darba drošību!**

Luminiscence

To bieži izmanto arī kriminālistikā

Ultravioletā gaismā
daudzas lietas izskatās
pavisam citādas

Krāsa ultravioletos staros - luminiscence

Halīts ultravioleta gaismā

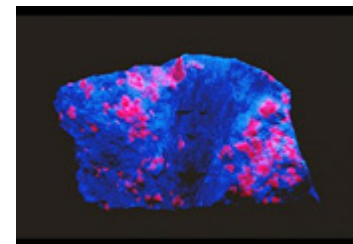
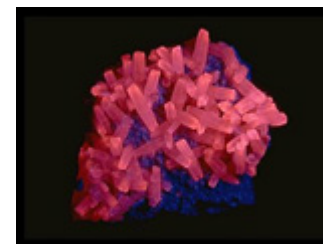
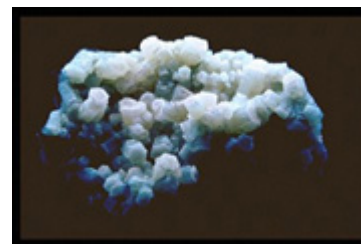
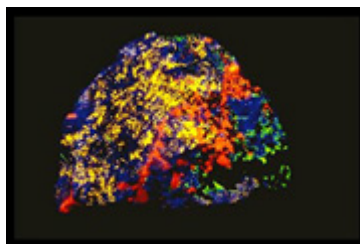
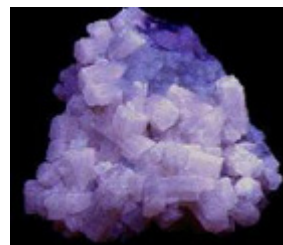
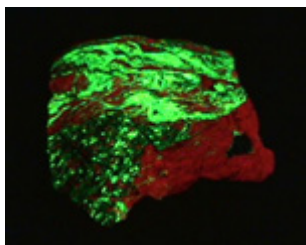

Halīts ar piemaisījumiem ultravioleta gaismā

Luminiscē daudzi minerāli

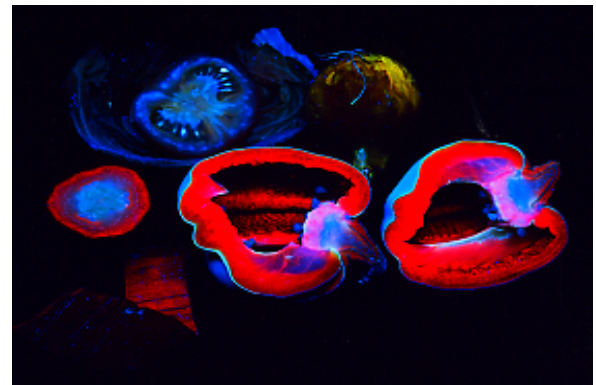
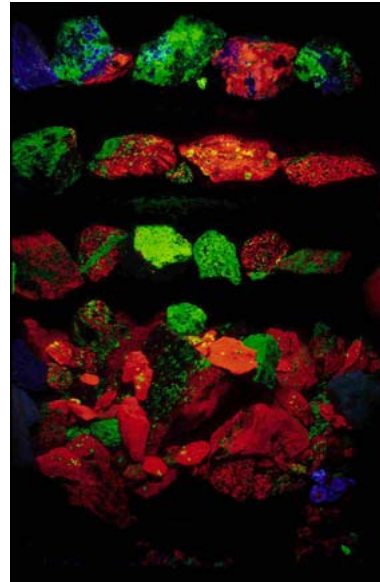
Dimants

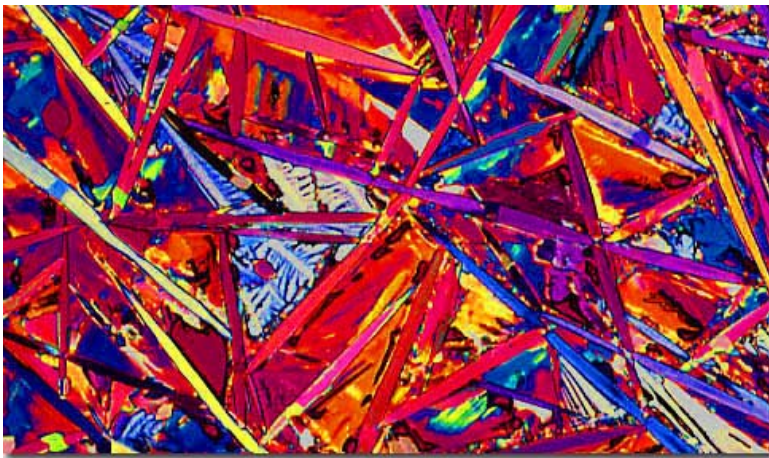
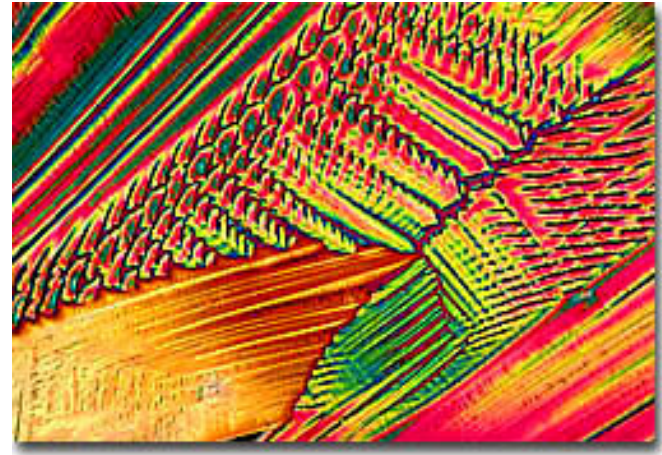
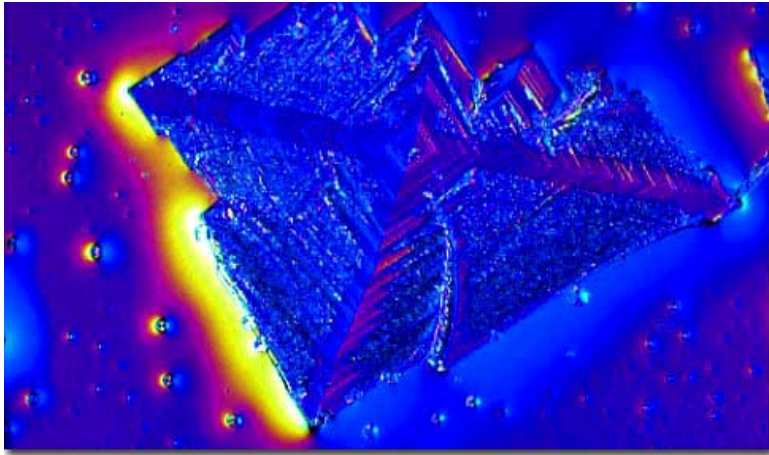
Daudz vairāk var uzzināt skatoties:

<http://www.open-adit.com/property/lumines.php>

Luminiscences viens no veidiem ir fluorescence

Luminiscences pētījumi ar mikroskopu

Ko vēl palasīt?

Minerālu noteikšana interaktīvi

- <http://www.brainpop.com/science/earthsystem/mineralidentification/preview.weml>
- <http://www.cobweb.net/~bug2/mineral.htm>

Minerālu noteikšanas tabulas internetā

- <http://geology.com/minerals/mineral-identification-chart.xls>
- <http://www.emsc.nysed.gov/osa/reftable/reftablearch/pg16.pdf>
- <http://website.lineone.net/~webrex/commonmins.html>
- <http://website.lineone.net/~webrex/commonmetallic.html>
- http://earth.s.kanazawa-u.ac.jp/ishiwata/min_id_e.htm
- http://student.ccbcmd.edu/~bhugick/shsunit2_unit/fesminp16.htm
- <http://www.appstate.edu/~abbotr/mnrl-id/>
- <http://jersey.uoregon.edu/~mstrick/MinRockID/MinRockIndex.html>
- <http://www.downloads.nl/search/images/1/Rock+Identification+Chart>

Minerālu attēli internetā

- <http://mineral.galleries.com/minerals/>
- <http://www.minerals.net/gallery/gallery.htm>
- <http://www.earthscienceworld.org/images/search/browse/results.html?Category=7>
- <http://www.mineraltown.com/galeria/galeria.php?idioma=2>
- <http://volcano.und.nodak.edu/vwdocs/vwlessons/lessons/Slideshow/Slideindex.html>
- <http://www.uwgb.edu/dutchs/PETROLOGY/mintable1.htm>
- <http://socrates.berkeley.edu/~eps2/wisc/image.html>
- <http://webmineral.com/specimens.shtml>
- <http://webmineral.brgm.fr:8003/mineraux/Main.html>
- http://www.krystallos.net/gallery_1.html

Papildus informācija internetā

- http://www.rockhounds.com/rockshop/mineral_id/
- <http://geology.csupomona.edu/alert/mineral/minerals.htm>
- http://www.minsocam.org/msa/collectors_corner/id/mineral_id_key1.htm
- <http://www.fremontica.com/minerals/guide.htm#color%20and%20streak>
- <http://mineral.galleries.com/default.htm>
- <http://geology.csupomona.edu/alert/mineral/id1.htm>
- <http://www.minsocam.org/MSA/K12/properties/minid/mineralid.html>

Bet tagad laiks ir drusku atpūsties
un - veiksmi pētījumos!

